Caseta 7. Schimbările climatice – tendințe și pregătirea instituțiilor financiare

Expunerea băncilor la riscul climatic se menține la un nivel ridicat, iar împrumuturile acordate firmelor care activează în sectoare relevante din punct de vedere climatic (engl. *climate policy relevant sectors* – CPRS) sunt în valoare de 101,8 miliarde lei și reprezintă 53 la sută din portofoliul bancar de credite către companii nefinanciare (decembrie 2023).

Aceste sectoare sunt importante și din perspectiva profitabilității bancare. Astfel, conform *Sondajului privind schimbările climatice: analiza tendințelor și pregătirii instituțiilor financiare*[1], veniturile din dobânzi și comisioane ale băncilor provenite din finanțarea sectoarelor economice relevante din punct de vedere climatic se situează la un nivel cuprins între 41 și 60 la sută din veniturile totale. Analiza arată că majoritatea instituțiilor de credit au implementat politici prin care urmăresc să reducă riscurile climatice de la nivelul portofoliului. Cu toate acestea, calculul emisiilor de carbon pe toate cele trei componente (scop 1, 2 și 3[2]) se dovedește a fi dificil, în special în cazul emisiilor de scop 3. Aproape jumătate din băncile chestionate au calculat emisiile (scop 1 și 2), însă doar o mică parte au calculat emisiile de scop 3 generate de contrapartidele acestora. Băncile au răspuns că cele mai utilizate metodologii pentru estimarea emisiilor de scop 3 sunt PCAF (*Partnership for Carbon Accounting Financials*) și GHG Protocol (*Greenhouse Gas Protocol*). Eforturile instituțiilor financiare de a estima emisiile, dar și de a evalua expunerea la riscul de tranziție sunt îngreunate de lipsa raportărilor acestor informații de către firme.

În contextul noilor cerințe de raportare nefinanciară privind durabilitatea, prin Directiva (UE) 2022/2464 (*Corporate Sustainability Reporting Directive* – CSRD), companiile vor trebui să publice informații precum impactul activității asupra factorilor ESG, modul în care aceștia le afectează dezvoltarea, poziția financiară și performanța, precum și riscurile și oportunitățile legate de lanțurile lor valorice. Primele categorii de companii vor trebui să aplice noile reguli începând cu anul financiar 2024 (companiile mari din UE, listate la bursă, cu peste 500 de angajați trebuie să înceapă colectarea datelor în ianuarie 2024 pentru raportare în 2025). Așteptările și cerințele de reglementare ESG reprezintă o provocare pentru unele entități, în special pentru cele de dimensiuni reduse[3], care pot avea cunoștințe și resurse umane sau financiare limitate.

---

1 Sondajul este disponibil la adresa: https://www.bnr.ro/DocumentInformation.aspx?idDocument=44541&directLink=1

2 Emisiile Scop 1 provin din consumul de combustibili utilizați de o instalație de ardere pentru a produce electricitate, abur tehnologic, căldură, energie. Emisiile Scop 2 sunt emisii indirecte provenite din generarea energiei achiziționate de la un furnizor de utilități, respectiv toate emisiile de GES emise în atmosferă, din consumul de energie electrică, abur, căldură și răcire. Emisiile de gaze cu efect de seră din Scop 3 sunt rezultatul activităților pe baza unor active care nu sunt deținute sau controlate de entitatea raportoare și sunt legate de operațiunile companiei. Emisiile din Scop 3 includ toate sursele care nu se află în limitele Scop 1 și 2.

3 IMM listate la bursă vor fi obligate să publice informațiile solicitate de CSRD începând cu anul de raportare 2026, respectiv în anul 2027.

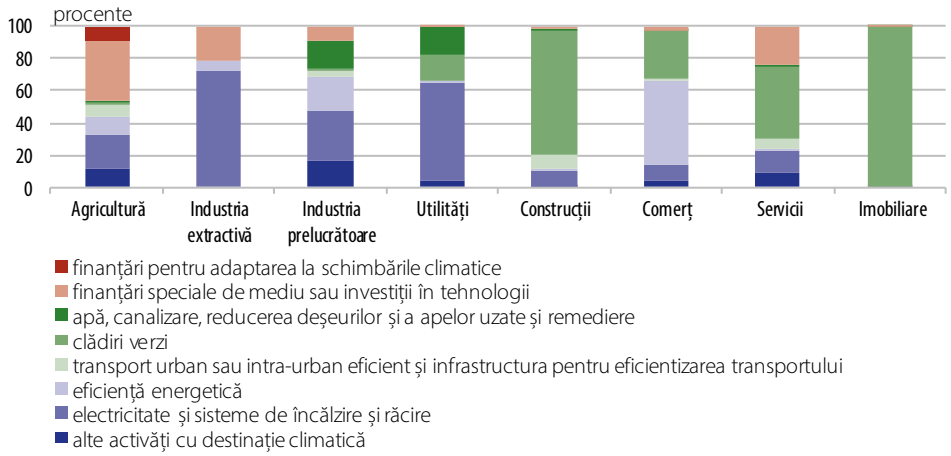

Grafic A
Destinația verde a creditelor în funcție de sectorul de activitate, decembrie 2023

Sursa: MF, BNR, calcule BNR

Începând cu luna iunie 2022, BNR colectează date în Centrala Riscului de Credit cu privire la gradul de aliniere cu Taxonomia UE a creditelor considerate verzi, precum și legat de destinația climatică a acestora. Conform datelor la decembrie 2023, din totalul creditelor considerate verzi, gradul de aliniere cu Taxonomia UE este mai ușor de stabilit pentru categoria creditelor acordate pentru proiecte de energie regenerabilă, clădiri verzi și pentru transport eficient și infrastructura pentru eficientizarea transportului. În ceea ce privește creditele verzi, volumul acestora se află la nivelul de aproximativ 4,3 miliarde lei (decembrie 2023) și sunt îndreptate în special către clădiri verzi, electricitate și sisteme de încălzire și răcire, precum și eficiență energetică (Grafic A).